

Ve dnech 11.-13. dubna se konala ve skotském Glasgow konference Librarians' Information Literacy Annual Conference - [LILAC 2012](#). Jednalo se již o osmý ročník této výroční konference o informační gramotnosti, které jsem se zúčastnil díky podpoře komise IVIG při AKVŠ a také díky Ústřední knihovně VUT v Brně, které tuto cestu financovaly. Konferenci hostila Glasgow Caledonian University a pořádala ji CILIP's Information Literacy Group.

Glasgow Caledonian University - Saltire Center

Každý den zazněla jedna společná přednáška, tzv. keynote, na které se sešli všichni delegáti. Ve zbytku dne se konference rozdělila na paralelní sekce, které byly zaměřeny na jednotlivé aspekty informační gramotnosti. Díky tomu se v jeden okamžik konalo až šest seminářů či workshopů a účastníci si tak mohli vybrat z bohaté škály různě zaměřených akcí.

První den se hlavní přednášky ujala Megan Oakleaf, asistující profesorka knihovnictví a informační vědy na Syracuse University. Její přednáška pojmenovaná „*Play the ace: Assessing, communicating, and expanding the institutional impact of information literacy*“ se týkala hlavně role a postavení knihovníků na univerzitách. Zda jsou vnímáni jako silní hráči a zda je informační gramotnost chápána dostatečně důležitě. Vyzvala knihovníky, aby se podívali na hlavní cíle svých institucí a prokázali, jaké na ně má výuka IG dopady. Také apelovala na vytváření propagačních materiálů o knihovně - dopady by měl být zmíněny na předních místech.

Druhý den vedl keynote Lord Puttnam of Queensgate, kancléř Open University, prezident Asociace filmových distributorů, atd. Zaměřil se na roli gramotnosti v digitálním věku a vliv digitálních technologií na výuku. Podle jeho slov je potřebná „digitální pedagogika“ více než jen digitalizace stávajících osnov. Také poukázal na rozdíly mezi každodenní zkušeností studentů z reálného světa a z výuky.

Nejzajímavější (a také nejpůsobivější) z těchto tří přednášejících byla Tara Brabazon, profesorka komunikace na fakultě sociálních studií na University of Ontario. Název jejího vystoupení byl „*Time for digital detox? Building intellectual fitness*“. Na několika e-mailech svých studentů ukázala, jak jsou přehlčeni informacemi, které si dokáží nalézt, ale nedokáží jim porozumět. Velmi zajímavé bylo přirovnání vyhledávače Google k restauracím McDonalds. Informace jsou zde snadno vyhledatelné, výsledků je však velmi mnoho, chybí kontext a studenti se zajímají jen o první výsledky hledání. Také uvedla, jak by mohli knihovníci pomoci studentů dostat se z „informační obezity“ přes digitální detox až k digitální dietě, kdy méně informačních kanálů povede ke kvalitativně lepším informacím.

Z paralelních sekcí uvedu pouze tři semináře, které mě zaujaly, prezentace ze všech jsou však volně dostupné na serveru slideshare.net (seznam dostupný [zde](#)).

Zajímavou přednášku „*The missing link: librarians and the teaching identity*“ přednesla Sarah Faye Cohen z Champlain College v Burlingtonu (Vermont, USA). Narážela na fakt, že knihovníci velmi často vyučují a jsou k tomu kompetentní, studenti i ostatní lidé z univerzity je tak ale nevnímají. Během přednášky se rozpoutala zajímavá diskuze, kdy tento problém každý účastník viděl a zažil jinak. Jedna účastnice uvedla krásný příklad, kdy se ve výuce nepředstavuje jako knihovnice a díky tomu má u studentů větší úspěch a automaticky vyšší míru pozornosti, než když se představí jako zaměstnankyně knihovny.

Praktický workshop o systému LibGuides - „*LibGuides Tips and Tricks: Thinking Outside the Box*“ - vedly Eleonora Dubicki, Susan Gardner a Louise Gordon. Představily hlavní možnosti a funkce tohoto redakčního systému, který je přímo vytvořen pro potřeby knihoven. Mohou zde propagovat své služby, zapojit sociální sítě, komunikovat s uživateli. Systém umožňuje vkládat na stránky boxy s různým obsahem - ankety, pole s hledáním v jiných systémech (např. Google Scholar), twitter či facebook, ukázky knih z katalogu atd. Celý systém je velmi propracovaný a jednoduchý na správu. Nevýhodou je chybějící česká lokalizace a to, že je systém placený. Také bych zlepšil grafickou podobu celého systému, který bohužel vypadá starší než by musel.

Výborná pro mne byla přednáška „*Playing games and growing trees ... not sucking lemons*“ Andrew Walshe z University of Huddersfield. Představil systém Lemon Tree, což je sociální síť uživatelů knihovny. Mohou hodnotit knihy, které přečtou a sdílet názory s dalšími uživateli. Do tohoto systému také zabudovali bodové odměňování, princip známý např. z geolokační hry foursquare. Uživatelé dostávají body za různé činnosti - pokud navštíví knihovnu, půjčí si knihu, vrátí ji včas, použijí nějaký e-zdroj apod. Mohou tak soutěžit mezi sebou nebo zvyšovat svou prestiž.

System je napojený na univerzitní informační systém a na knihovní systém, lze se do něj přihlásit pomocí facebook účtu. Je také velice graficky povedený. Pro naše podmínky by však byl velice nákladný (zejména na lidské zdroje). Stojí však za pozornost, jak se hry mohou úspěšně zapojit do podpory čtenářství a knihovních aktivit obecně.

Konference LILAC 2012 se nesla v přátelské a optimistické atmosféře. Mohli jste se setkat s mnoha kolegy zejména z Velké Británie, ale také ze zámoří nebo ze severských států. Největší význam pro mě mělo seznámení a diskuze s účastníky. Poznal jsem, že nezáleží na zemi, všude na světě řeší knihovníci podobné problémy, více či méně úspěšně. Přednášky však ukázaly cestu, jak se s tím popasovat a zvýšit povědomí a důležitost informační gramotnosti také u nás v České republice.

Jan Skůpa

Ústřední knihovna VUT v Brně

www.vutbr.cz/knihovny